

Lluís Bonal, la història d'un botiguer i de milers de fotografies. Un llegat on es retrata la transformació de Mollet al llarg de 27 anys (1983-2010)

Ramon Company Estadella*

Resum: Lluís Bonal i Solà (Barcelona, 1945), sempre va viure a Mollet fins el 2010, quan es jubila i marxa a Vilabertran, a l'Alt Empordà. Va ser el propietari de Confeccions Bonal, una botiga de roba, de tradició familiar, fundada pels seus pares, l'any 1934.

A partir de 1983 combina la professió de botiguer amb l'afició per la fotografia i decideix iniciar un sistemàtic reportatge fotogràfic, on retrata i documenta, sota el títol "Mollet a disset anys de l'any 2000", els profunds canvis urbanístics que experimentava la ciutat. Finalment, el reportatge s'allargarà fins al 2010. Un llegat i un testimoni d'una llarga etapa de Mollet que es pot consultar a l'Arxiu Històric de Mollet del Vallès (AHMVA) gràcies a la donació que n'ha fet l'autor. Es tracta de 9.234 fotogra-

fies perfectament documentades i etiquetades per tal d'identificar-les correctament.

Paraules clau: Arxiu Històric de Mollet del Vallès (AHMVA), botiguer, Confeccions Bonal, fotografia, Lluís Bonal i Solà, Mollet del Vallès

Lluís Bonal, the story of a storekeeper and of thousands of pictures. A legacy that depicts the transformation of Mollet over 27 years (1983-2010)

Abstract: Lluís Bonal i Solà (Barcelona, 1945) continuously lived in Mollet until 2010, when he retired and went to live in Vilabertran, l'Alt Empordà. He owned a clothing shop, Confeccions Bonal, established by his parents in 1934.

Starting in 1983 he strung together his job as a storekeeper and

175

his hobby for photography by launching a systematical photographic portfolio that portrayed and documented the deep urban changes of the city, named “Mollet seventeen years until the year 2000”. The report would last until 2010. A legacy and witness of a long period of Mollet which the

author donated and is available at the Mollet del Vallès Historical Archives. A total of 9,234 pictures neatly labeled and documented for easy identification.

Keywords: Mollet del Vallès Historical Archives, storekeeper, Confeccions Bonal, photography, Lluís Bonal i Solà, Mollet del Vallès

Introducció

Al llarg de vint-i-set anys, Lluís Bonal i Solà, botiguer i fill de botiguers, ha documentat a través de la fotografia els grans canvis “d’un Mollet agrícola a un Mollet industrial, on la fisonomia del poble de cases de planta baixa es transforma en blocs de pisos, i on abans hi havia camps de conreu avui hi ha barriades, edificis i carrers”. Després de jubilar-se i marxar a viure fora, Bonal ha volgut que els milers d’imatges que va captar tornin, finalment, a Mollet. A finals del 2021 va comunicar el seu desig de donar el seu fons fotogràfic personal a l’Arxiu Històric de Mollet del Vallès (AHMVA), on va arribar el 8 d’abril de 2022.¹

176

Entrevista a Lluís Bonal i Solà

Com neix Confeccions Bonal?

Els pares vivien a Barcelona. El pare, Martí Bonal i Pla-giribert, treballava als magatzems El Índio, al carrer del Carme, i la mare, Teresa Solà i Giribet, a la botiga d’alimentació i bacallaneria que la família tenia al carrer Nou de la Rambla.

Aleshores, s’assabenten del traspàs d’una botiga a Mollet i decideixen obrir el seu propi negoci. El novembre de 1934 obren una botiga de roba al carrer de Barcelona número 8. En aquells temps la botiga es deia La Distinció, més endavant Confeccions Bonal. Nosaltres vivíem en el mateix edifici. A baix teníem la botiga, el menjador, la cuina, el bany i un pati; a dalt, els dormitoris. L’immoble era propietat de la família Ros, de can Pacià, i sempre vàrem estar de lloguer.

Jo em vaig fer càrrec de la botiga l’any 1969. Tres anys després, el 1972, va morir el pare. La mare i jo vam continuar amb la botiga fins a la seva mort, el 1995. Després vaig continuar tot sol. El 2009 vam celebrar els setanta-cinc anys de Confeccions Bonal i, un any després, em vaig jubilar.² A la botiga sempre vam vendre manufactures tèxtils i complements, des de camises i gèneres de punt fins a corbates, barrets o cinturons. Abans també havíem venut mantes i cobrellits.

¹ Veieu, en aquest mateix volum de Notes, l’article de Dolors González *El fons fotogràfic Lluís Bonal: Mollet (1983-2010), una ciutat en plena transformació*.

² La botiga tanca el juliol de 2010.

Figura 1. Els pares del Lluís (Martí i Teresa) i l'Alfonso, dependent de la botiga. Font: Lluís Bonal, Arxiu Històric de Mollet del Vallès (AHMVA)

177

I la seva història fins a fer-se càrrec de la botiga?

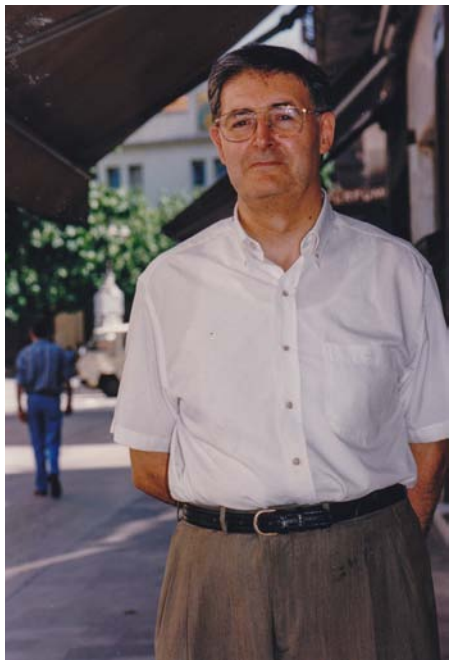
Vaig néixer a Barcelona l'any 1945 però allà hi vaig estar ben pocs dies. Sempre vaig viure a Mollet, a dalt de la botiga, fins a jubilar-me el 2010, quan decideixo marxar a l'Empordà, a Vilabertran.

De petit anava a la classe dels cançons, al parvulari de ca la Barcala. Després, vaig estudiar a La Salle de Montcada i, més endavant, als Claretians de Barcelona. Recordo que agafava el tren cada dia per anar a estudi i que els dilluns havia de portar un full signat conforme el diumenge havia anat a missa. També vaig estudiar solfeig amb el compositor i mestre de música Antoni Suñé i la seva filla Mercè fins al 4t curs al Liceu.

L'any 1963 vaig començar a treballar d'oficinista a Barcelona, a la Societat Anònima Josep Rius, que es dedicava a la venda de maquinària tèxtil. Vaig treballar allà fins després de la mili, que la vaig fer a Sant Climent Sescebes primer i a Lleida després. I a partir d'aquí, el que us deia, em vaig fer càrrec de la botiga el 1969.

Més enllà de la botiga, crec que va tenir una relació estreta amb el teixit comercial de Mollet...

De fet em vaig implicar amb l'Associació de Comerç i Serveis de la Zona Centre i vaig ser-ne el secretari-tresorer fins al 2001, any en què es va dissoldre l'entitat. És curiós perquè remenant papers aquest dies he trobat l'acta de dissolució i el document de la donació del superàvit de l'entitat (69.816 ptes.) a Càritas de Mollet.

178

Figura 2. Lluís Bonal al carrer de Barcelona, al costat de la botiga. 75è aniversari de Confeccions Bonal. Font: AHMVA

Arriba el moment de la jubilació, tancar la botiga i endreçar papers. Què va fer amb els papers de la botiga?

Un any abans de jubilar-me, tots els dimecres, m'entretenia a classificar i ordenar els papers de la botiga, els conservava tots des del 1934. Recordo que acabava el dia ple de pols, però m'agradava fer-ho. Sobretot hi havia factures, a partir de les quals es podia reconstruir una part de la història del tèxtil a casa nostra. Vaig decidir donar aquest papers a l'Arxiu Comarcal del Vallès Oriental (ACVO)³ per tal que es preservessin i es poguessin

consultar per a futures recerques. En aquell moment ja tenia moltes fotografies sobre Mollet però no vaig voler que anessin a Granollers, malgrat la insistència del director de l'Arxiu.

D'on ve l'afició per la fotografia?

Sempre m'havia agradat però mai vaig estudiar fotografia. No hi havia ni temps ni diners. Ha estat merament vocacional.

La primera càmera que vaig tenir va ser un regal de la meva tieta, era una Capta, les fabricaven a València. Era una càmera molt senzilla.

No serà fins molts anys després que em vaig poder equipar amb una càmera reflex, primer una Pentax i, més endavant, una Canon. Recordo el dia que vaig començar a fer fotografies, era el 15 d'agost de 1980, festivitat de la Mare de Déu d'Agost. El revelat el feia a cal Vizcarra.

I després d'anar fent i de veure com el volum de fotografies augmentava, el 1983 decideixo iniciar un reportatge que capti els profunds canvis urbanístics que estaven canviant la fisonomia del poble: cases antigues que anaven a terra, blocs de pisos que creixien com bolets i camps que es convertien en nous carrers i barriades. Com que soc molt detallista, vaig pensar "si fas fotografies les has de fer enraonar", i així, les classificava, les ubicava davant d'un mapa de Mollet i escrivia una nota descriptiva amb una Olivetti.

³ La donació es va formalitzar el 30 de setembre de 2010 i està formada per sis arxivadors, tres caixes i dos diplomes emmarcats. La documentació correspon al període 1934-1990 i ocupa 0,7 metres lineals. Informació facilitada per Xavier Pérez, director de l'ACVO.

Figura 3. Les càmeres del Lluís. Font: Lluís Bonal

És a dir, esperit de reporter i esperit de documentalista, per què aquesta segona faceta?

A mi ningú em va ensenyar, però si una imatge no es detalla, malament. Una de les coses amb les que més gaudia després de fer un rodet sencer, era anar-lo a buscar i agafar les fotos i, per la part de darrera, amb un tampó, posar-li el número i la data. A partir d'aquí, amb la meva Olivetti, hi posava l'explicació del que era aquella imatge.

I què ha fotografiat al llarg d'aquests vint-i-set anys?

Són més de nou mil fotografies, ben endreçades per àlbums i sèries, on es veuen carrers, edificis, obres... però també cartells, pancartes o vistes panoràmiques. Una sèrie que ara em ve al cap és la verema. Vaig fotografiar com es collia el raïm de les darreres vinyes de Mollet i després vaig anar a can Rigalt a fotografiar com arribaven les portadores i com l'avi feia anar la premsa, i tot això ara és història.

Normalment sortia a fer fotos els diumenges. L'home més feliç del món, tot sol!

I per què decideix donar les fotografies a l'Arxiu de Mollet?

Quan feia les fotografies vaig gaudir com un animal, i això ja

ningú m'ho treu. En aquell moment, jo no em pensava pas que tot el que vaig fotografiar acabaria per tenir valor històric. Més endavant, em vaig adonar que era l'única persona que havia fotografiat l'evolució completa de les noves barriades: Plana Lledó, Can Pantiquet, Riera Seca, la Vinyota, la Farinera... Es tractava de fotografies irrepetibles que, en conjunt, explicaven coses. És en aquell moment quan m'adono de la importància que poden tenir i decideixo oferir-les a l'Ajuntament.

Potser es tracta només d'una petita engruna però si tothom fes una petita aportació entre tots ajudaríem a documentar la nostra història.

I com veu ara Mollet?

Les coses han canviat molt, no només a Mollet sinó arreu. Més enllà dels canvis urbanístics, abans tots ens coneixíem, ens saludàvem pel carrer. Potser és això el que més trobo a faltar.

I el seu futur?

Gaudir de la vida i seguir fent fotografies d'allà on visc, a l'Empordà, però també soc realista i conscient que formo part d'aquella generació que estem en l'edat del "si no fos". Em trobo bé, però si no fos per això, si no fos per allò...

Bibliografia

Xerrada amb... Lluís Bonal, l'afició per la fotografia s'ha de dur per dins (2009, 20 febrer). Mollet a mà.